

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Thököly-
uteza 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.**

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Thököly-
uteza 1. sz. alatt a könyvnyomdában.
Ide intézendők a kiadóhivatal
illető előfizetés, hirdetés,
nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 15 fillér.
Többzsöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Husvét napján.

„Halálod leszek óh halál,
Fulánkod leszek óh pokol!”

Tizenkilenc évszázadja már, hogy egy olyan ember járt és tanított Judeában, akiről így írt az elfogulatlan kortárs, Josephus Flavius: „Ha ugyan szabad őt embernek nevezni.”

Hát még hogy irtak róla azok, a kik őt ismerték és szerették? Hogy irtak róla azok, a kik vele voltak életének nagy részén és látták a szeretetnek azt az emberföltötti tanítását, a mit sokkal inkább életével bizonyított be, mint szavaival hirdetett? Hogy irtak róla azok, a kik előtt betegeket gyógyított, halottakat támasztott, szomorúakat vigasztalt, éhezöket kielégített, kisedeket, gyámoltalanságot hívott magához és mindenkit arra tanított, hogy mit kíván az Isten az embertől?

Ezek a szemtanúk, ezek a jóbarátok, ezek az apostolok habozás nélkül kimondják, hogy „te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia”, azt mondják neki leborulva: „én Uram és én Istenem!” Elmondják róla: „Láttuk az ő dicsőségét, mint az Isten egyszülött Fiának dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.”

De mindent lefegyverez és minden őszinte szívet magához vonz az a szelidség, a mellyel ellenségeihez beszél: „Sok jót tettem veletek, azok közül melyikért akartok engem megölni?” Menynyire lélekemelő és kedvesen vonzó az a biztonság és könnyed természetesség, a mellyel a legnehezebb és életbevágó fontosságú helyzeteken keresztül megy „Ember nem szólott még úgy, mint ez az ember.”

„Valóban az Isten Fia volt ez!” így kiáltott föl az a római százados, a ki a kereszt mellé ki volt rendelve őrizetül embereivel.

Órára szól az az elől fölhozott jóslat is: „Halálod leszek óh halál, fulánkod leszek óh pokol!”

Sokan, nagyon sokan élünk ezen a sárgolyón, a mit Földnek nevezünk. Ide vagyunk szegve, ide vagyunk lánczolja a röghöz, pedig sokunkban öntudatra ébredt az a gondolat, hogy

TÁRCZA.**A teremtés napjai.**

Irtá: HORVÁTH ZOLTÁN.

„Qui dies cuiusmodi sunt, impossibile est etiam cogitare, quanto magis dicere.”
S. Augustinus.

Sokszor olvasunk vagy hallunk ilyen felszólalásokat: Hat nap alatt teremté Isten a világot? De hát mit szólnak ehhez a geológia bizonyítékai? Borsózik az ember háta, ha arra gondol, hogy eddig szentnek tartott dolgok mint semmisülnek meg a tudomány egy leheléte?

De hát úgy áll-e igazán a dolog, vagy csak egyoldalú és felületesen képzett agyak retirálnak meg az első szóra? Nem vizsgálódnak tovább, mert az első felületes látszat így mutatja a biblia és a tudomány összekötését.

Csak egy kissé mélyebben kellene a dologba betekinteni; eltűnnék az összekötés. Csak a bibliai „nap” kifejezés értelmét kellene alaposabban megállapítani, mint a hogy az elemi iskolai vallás tudományból annyi év után a fejükben maradt és mindjárt tisztába volna hozva a dolog.

Mert tisztára ezen az egy szón fordul meg az egész. Mit ért Mózes teremtéstörténete „nap” kifejezése alatt? Ennek a magyar szónak eredeti zsidó nyelven kifejezett értelme nemcsak napot, hanem határozatlan hosszú időszakot jelent és így bátran beférnek azok alá a százezer, meg millió esztendő is, a melyekkel némely kutatók és utánczóik bolmi folyóiszapokból vont egyoldalú, gyöngye következtetések alapján, inkább csak képeleten alapuló számításokkal úgy szeretnek dobálózni. Megvalom, nekem soha sem imponáltak az ilyen iszappal levent millió esztendő, mert nem látszott komolynak az

a mi benső világunk, a mi lelkünk magasabb, felsőbb eredetű, mint a naprendszer összes bolygó csillagaival és holdjaival, — felsőbb eredetű, mint az egész végtelenné látszó világegyetem az ő megszámlálhatatlan csillagaival.

Itt bujdosunk mi, az emberi nemzet szerény tagjai, ki tudja hány ezer év óta már? A legszerényebb számítás is 8—10 ezer esztendőt tud kihozni az emberi nem földi létére, — a vérmezebb képzelő tehetség evvel nem is éri be: 20, 30, 100 ezer esztendőről beszél. De mi maradjunk a biztos adatok mellett érjük be 8—10 ezer évvel!

Ennyi idő óta küzd, fárad az ember, töri, marja magát sokszor hiúságból, néha szeretetből, többnyire önzésből, ritkán önzetlenül. De töri magát, küzködik, sokszor sikerül neki egy-egy csapat ember élere kiállani és úgy vezetni őket, mint a tizes, százaz, ezres szám vezeti a nullákat, a semmiket.

De egyszer csak kiragadja őt dicsősége, kiküzdött munkája közepéből egy durva kéz es lelöki őt egy rossz godörbe, csak úgy, mint a nullákat, a semmiket. És azután nincs többé különbség az ezres és a nulla, — a vezér és a közkatoná, — a király bibora és a koldus rongya között. Rothadás, enyveszet vár az egyikre úgy, mint a másikra. Legfőlebb fiára, utódjaira hagyhatja azt a munkakört, a miben eddig fáradozott.

Ez a kerlelhetetlen, durva kezű, szigorú marcsona arcú végrehajtó: a halál.

Ez az embernek évezredek óta kísérlője és ellenőrlője. Ez nem kimél semmit, előtte nincs semmi dicső, nincs semmi részvéte az emberi érzelmek iránt. Lerántja a fölfuvalkodott hatalmast dicsősége aranytronusáról akkor, a mikor legyőzte ellenfeleit, — kiragadja az élvezőt legkedvesebb örömei közül, — torkán akasztja a falatot az utána ahítózónak, — megszorítja a torkát a hűsítő ital után szomjazónak, elragadja egymástól azokat, a kik egymást szeretik és össze szottak és azután valamennyit begyömöszi a föld gyomrába, legfőlebb az utolsó kísérlő nyesebb az egyiknél, mint a másiknál. De rövid

ilyen számítás, de ha valaki tudományosan és komolyan be tudná bizonyítani a millió esztendő létezését, akkor nem haboznám azokat elfogadni és nyugodtan beilleszteni a hat nap keretébe, nem látnám avval megsértve a biblia fenkolt és vallásos lelkű szerzőjének egyszerű igazságát.

De hogy nem utólag találták ki a biblia védői a hat nap tetszés szerint tagitható tartamát, — arra koronatanu gyanánt idézhető az ősegyház egyik legkiválóbb bölcsésze és atyja — szent Ágoston. Az ő lángelméje a geológiai tudomány születése előtt ezernégyszáz esztendővel sejtette már, hogy a hat nap nem lehetett olyan, mint a amiből 365 van egy esztendőben, nem lehetett olyan, mint a milyent a napnak a föld körüli egy-egy látszólagos körülfordulása határol, mert így nyilatkozik a teremtés napjairól: „Hogy ezek a napok milyenfélék lehetnek, azt lehetetlen még elgondolni is, hát még elmondani.”

Nem hiszem, hogy ezeket olvasva vagy tudva létezzék olyan komoly ember, a ki fennakadna azon, ha a teremtés hat napja alá bizonytalan esztendő hosszú korszakait tudjuk be.

De a következő lapokon részletről részletre meg fogjuk vizsgálni, hogy mi módon folyt le a hat nap? Összevetjük Mózes teremtéstörténetét a geológia és palaeontológia földbeirrott, ásatag adataival.

Nincs okunk a bibliát a világosságtól féltetni! Nem eldugott penészes odukba való könyv az, a melyet évezredek óta olvasnak az Isten oltárainál.

Vizsgáljunk igazán, vizsgáljunk elfogulatlanul! Győzőn az igazság!

A tudomány halad. Évtizedes kutatások sokszor megdöntik a régebbi elméleteket és olyan nézetekről, a melyek közel látszottak járni a „két-szer kettő négy” igazságához, gyakran az derül ki, hogy alapjukban elhibázott és teljesen tarthatatlan hypothézisek.

időn csak olyan meztelen csont lesz a hatalmasból, mint az elhagyott nyomorékból.

Ennek a marcsona, durva végrehajtónak: a halálnak mondja szemébe az, a ki tizenkilenc évszázaddal ezelőtt megjelent a földön: „Halálod leszek, óh halál!” Nem fél tőle egy cseppet sem, sőt szembeszáll vele, hogy leverje.

De ez az ember nem közönséges ember, hanem minden embert képvisel, minden ember baját magára veszi, ő az áldozatbárány, a ki elveszi a világ bűneit és elvállalja annak büntetését, a halált. Belerohan a halállal való tusakodásba, hogy legyőzze a halált.

Azóta is megvan még a halál, ez a változhatatlan törvénye minden embernek. De már nem olyan kietlen, nem olyan marcsona, nem olyan vigasztalan többé.

Az a sok millió ember, a ki Krisztusban hisz, a ki Krisztust követi, szintén alá van vetve a halálnak, de a halál már átmenet egy jobb, tisztább életbe, a hol a lélek nincs a röghöz kötve többé, a mely élet olyan, mint az Isten élete. Ez a remény dereng hajnalsugár gyanánt Krisztus hiveinek életalkonyatan. És az a tudat él lelkükben, hogy „Krisztus föltámadván, többé már meg nem hal, a halál rajta többé nem uralkodik”. Ugyanez a győzelem vár az ő hiveire is.

Az embert életében sokféle törekvés vezérli és számtalan indulat, szenvedély hulláma emelgeti, hányja-veti lelkének kis csonakját. Sokszor megindul a legjobb, legeszményibb, legnemesebb törekvések iránytűjének kalauzolása mellett, de közbejön a testiség és úgy hullámszik alatta szenvedélyivel, hogy irányt téveszt s messzire haladt, midőn látja, hogy újra kezdheti az egészet. Sokszor a nemesnek látszó ambíció kapja áradatába és viszi oda, a hova nem akart, a hiu tetszelgésbe, kevélységbe. Máskor csupa ember-szeretetből másokkal együtt evez, de azok lelkében nem él az eszmény, azok törekvése nem az erény, hanem élvezet és földi javak s a csónak azon veszi észre magát, hogy szirtek felé, örvény felé evez a társaság.

Hol talál az ember, a magára hagyott em-

A tudomány halad, de a haladó tudományhoz kell alkalmazkodnia a vallásvédelemnek is. Lomtárból előszedett rozsdás alabárdokkal és öblös karabélyokkal hiába allunk ki a modern tudomány fényes acéll fegyverzetével szemben. Legyen a vallásvédelem is modern, ha állandó győzelmeket akar aratni. Szemfényvesztéssel, kicsinyléssel, a kényes kérdéseken könnyed átsiklással nem fogjuk tiszteletreméltóvá tenni azt az ügyet, a melyet szolgálunk. Tartós hatásra csak úgy számíthatnak a vallás védelmezői, ha kieveznek a melyre és szembenéznek a legmélyesegesebb tudományos kérdésekkel is s azokat kellő alaposággal tárgyalják.

Igy például a derék Chateaubriand idejében még elég elmes dolog lehetett azt mondani, hogy a vízőzön általánossága mellett bizonyítanak a hegyeken soktely található tengeri csigák és kagylók héjai, mert hogyan kerültek volna azok a hegyek tetejére, ha nincs általános vízáradás, a mely oda sodorta őket a magaslatokra és ott lerakta?!

Manapság már minden művelt embernek tudnia illik, hogy a hegyeken található csiga- és kagylóhéjak abból a korból valók, a melyben az illető hegy vagy domb anyaga, mint tengeriszap leülepedett, tehát az ilyen kőületek a legtöbb esetben sokkal régebb korból valók, mint a vízőzön, — de azt is tudnunk kell, hogy abban a korban, a mikor az ember a földön megjelent, több egymást követő nagy vízőzön lehetett, de ezek a vízőzönök hosszabb ideig tartottak és különböznek a bibliai vízőzöntől, a mely Mózes elbeszélése szerint 40 napig tartó folytonos szakadatlan felhőszakadásból eredő rengeteg vízáradás volt és utána 150 napig tartott míg a víz lepadt a föld felületéről. („És hetedik hónapban, a hónap huszonhetedik napján megállapodék a bárka Örményország hegyein.”) Az egész tehát mintegy 190 napot, vagyis körülbelül félszáznapot vett igénybe. (Míg a síkságokról is lepadt a víz, az tovább tartott, de az egész Noé szárazföldi letelepléséig nem tartott egészen 12

ber védelmet az ő árva lelkének? Kire bizza magát? Kitér kérjen tanácsot? Hol lesz a vezérlő csillag, a mely megszabja a jónak, nemesnek, az eszményinek irányát, a hol valódi erény virit s nem az emberi hiúság tetszeleg?

Ilyen védelmező, ilyen tanácsadó, ilyen vezérlő csillag az az ember, a ki tizenkilenc év-százada eljött, hogy vezessen, tanítson, életével utat mutasson.

„Fulánkod leszek, óh pokol!” méltán mondhatta ezt, mert az indulatok, a szenvedélyek, a hiúság, kevélység, a társadalom őt nem térítette el soha az igaz uttól, ott járt feltűnés nélkül, természetes könnyedséggel, lárna nélkül, de úgy, hogy barát és ellenség kénytelen volt elismerni, hogy az ő életében nincs folt, nincs rajta a bűnnek, a pokolnak hatalma. Ezért fulánkjá ő a pokolnak.

Ő az a vezérlő tűzszlop, a mely az élet sivatagján világít a szegény vándor lelkeknek, hogy szenvedély, indulat, társaság bűnbe ne ragadja, nemes, eszményi céljától el ne térítse, ő az, a ki nem annyira szóval tanított, mint inkább átélte a tanítást. Ő az ut, igazság és élet. Ő Krisztus, az ember fia, a kinek legnagyobb győzedelmére emlékezett a husvétii ünnep, mert ekkor győzte le a halált és a bűnt s annak kedvelőjét, a poklot, hogy a halál helyét életet, bűn helyett erényt, eszménységet, lelki nemességet árásson az emberekre.

—hz—

Vármegyei közgyűlés.

Gömör-Kishontvármegye közönsége f. hó 26—27-én tartotta rendes tavaszi közgyűlését.

A közgyűlésen Fáy Gyula főispán elnökelt, ki a gyűlést d. e. pontban 10 órakor nyitotta meg. A közgyűlésen a vármegye közönsége szokatlanul kis számban jelent meg, a megjelentek azonban az egyes konkrét ügyek tárgyalásánál is élénk érdeklődést mutattak.

A főispáni megnyitó után Lukács Géza vármegyei főjegyző olvasta fel az alispánnak nagy gonddal és szépen szerkesztett évnegyedes jelentését, melyből különösen ki kell emelnünk, hogy meleg részvétellel emlékezett meg a korán elhunyt báró Luszensky Henrik megyebizottsági tagról.

Megemlékezik továbbá az ideai fősorozás eredményéről, a mely ez ideig már három sorozó járásban ejtett meg, mely szerint ez évben sokkal több ujoncot soroztak, mint az előző években. Különben akadály nem fordult elő.

A vármegyei házi pénztár állása az 1906-ik év végével a zárszámadás szerint 248780 korona 73 fillér bevétel és 253522 korona 77 fillér kiadással és így 4742 korona 4 fillér hiánnyal az állandó választmány által helyesnek találtatott. A hiánynak pótvadalmazás útján leendő fedezése céljából a m. kir. belügyminisztérium feliratilag felkérendő.

Áttérve az utiügyekre, a jelentés felemlíti, hogy a számvétség hiteles kimutatása alapján a mult 1906-ik évben kivettett utadoban . . . 182970 kor. 48 fill. az előző év tényleges hátraléka volt 47540 kor. 96 fill.

összesen befizetendő volt . . . 230511 kor. 44 fill. ebből töröltetett . . . 8742 kor. 13 fill.

helyesbített tartozás volt . . . 221769 kor. 31 fill. erre az év végeig befizettetett . . . 190613 kor. 40 fill.

hátralékba maradt 31155 kor. 91 fill. Ezen hátralék az egyes adóhivatalok területe szerint következőleg oszlik meg:

a) a nagyrőcei kir. adóhivatalnál van . . . 5627 kor. 36 fill.

b) a rimaszombati kir. adóhivatalnál van . . . 5695 kor. 69 fill.

c) a rozsnyói kir. adóhivatalnál van . . . 15995 kor. 14 fill.

hónapig: mert a szentírás szavai szerint Noénak hatszázadik esztendejében a második hónap tizenhetedik napján kitértek az örvények forrásai és megnyiták az ég vizvuhatagjai. Azután Noé életének hatszázegyedik évében az első hónap első napján már nem tért vissza a galamb és megszűntek a vizek.) Ennyi idő alig jöhet számításba annál a geológiai korszaknál, a mi diluvium nevet visel.

A geologia (földtan) és a vele összefüggő palaeontologia (öslénytan) rendkívüli rázkódtatásokat okozott a vallás birodalmában, úgy hogy egy félszázadon keresztül romokkal volt tele a hitélet és e romok mögött a hitetlen tudomány dicsőséges fátyla világított. Pedig száz évvel ezelőtt Cuvier lángelméje olyan elméletet gondolt ki, a mely a biblia teremtéstörténetét a tudományos valóság fényébe burkolta. De éppen ebből eredt a vallásos irány veszedelme. Többet követelték a biblia részére, mint a mi megillette. A biblia nem természettudományos, nem geológiai vagy egyéb tudós értekezés, hanem vallásos mű, a melynek célja az, hogy saját korának ismereteihez mértén eléjük állítsa a kortársaknak a gondviselő Istennek, az Urnak, az Atyának műveit, a kinek az ember hódolattal, imádással, áldozattal tartozik.

A vallásos irány hívei a mult század elején abba az egyoldalú tévedésbe estek, hogy a bibliai előadások minden sora az új geológiai tudomány ismereteit rejti magában és így hajlandók voltak a szentírás egyszerű szavaiból tudományos dogmákat levonni. Evvel a túlzással ingerelték föl a nehezebben hívő tudósokat, a kik hajlandóbbak voltak az egész bibliát az Istennel, Urral, Atyával együtt elvetni, mint a bibliából levont tudományos dogmákat elfogadni. Tették pedig ezt annyival inkább, mert a geológiai kutatások eddig szokatlan fényre arasztották el a tudományt és részleteikben sokszor nem kedveztek a bibliai történeteknek úgy, hogy ettől a fénytől elvakulva most már a tudósok léptek illetéktelen földre, mikor a bibliának lényegét alkotó vallásos mo-

d) a tornaljai kir. adóhivatalnál van . . . 3837 kor. 72 fill.

vagyis összesen: 31155 kor. 91 fill.

Ebadó fejében mult évi előírás volt . . . 5983 kor. — fill.

Az 1905. év végén kimutatott hátralék volt . . . 1558 kor. 78 fill.

Mult évi tartozásra előírva . . . 5 kor. — fill.

Tehát összes előírás volt . . . 7546 kor. 78 fill. Ebből töröltetett . . . 242 kor. — fill.

Helyesbített tartozás volt . . . 7304 kor. 78 fill. Erre január 1-től december végeig befizettetett . . . 5946 kor. 50 fill.

Hátralékban maradt 1358 kor. 58 fill. A katona beszállásából eredő megosztása céljából a mult évre előíratott . . . 8000 kor. — fill.

1905. év végén kimutatott hátralék volt . . . 675 kor. 28 fill.

Összes előírás volt . . . 8675 kor. 28 fill. Ebből a községek javára töröltetett . . . 1070 kor. 21 fill.

Befizetendő helyesbített tartozás volt 7605 kor. 07 fill. Erre 1906. január 1-től december hó végéig befizettetett . . . 10071 kor. 03 fill.

Főlösen befizettetett . . . 2465 kor. 96 fill. A vármegyei szabad rendelkezési alap javára megszavazott 10%-os pótdadó fejében az 1906. évre kivettett . . . 14602 kor. 16 fill.

Az 1905. év végén kimutatott hátralék volt . . . 417 kor. 50 fill. A mult 1905. évre előírás pótlólag . . . 3213 kor. 78 fill.

Összes előírás volt . . . 18233 kor. 44 fill. Erre az év végeig befizettetett . . . 9958 kor. 52 fill.

Hátralékban maradt 8274 kor. 92 fill.

Ezen pótdadó az 1905-ik évre csak utólagosan vettették ki, tehát e kimutatásban, a mennyiben a pótdadó az 1905-iki évi zárszámadásban, az 1905. évre történt befizetésnek megfelelő összeggel iratott elő és a pótdadó utólagos kivetésének eredménye az előírat megvalósulása, a különbözet a községek terhére pótlólag volt előírandó. Ez okból ezen kimutatásban e czímen 3213 korona 71 fillér vétetett fel.

A személy és vagyon biztonság a szokottnál nagyobb mérvben meg nem zavartatott.

A lakosság megélhetési és kereseti viszonyai az egész vármegye területén általában kielégítő és megnyugtatók. Kereset hiányról és ebből származható inséges állapot bekövetkezéséről tartani nincs okunk, mert azon községekben is, hol a lakosságnak állandó keresete helyben nem lenne — közelben mindig találhat megélhetést biztosító állandó munkát és foglalkozást. Sőt éppen ellenkezőleg a vármegye legnagyobb részében már általános a panasz a cseléd és kézi napszamos munkás hiánya miatt.

Annál feltűnőbb, hogy ily valóban kielégítő megélhetési viszonyok mellett is, az Amerikába való kivándorlás vármegyénk egész területéről még mindig folyamatban van és az utóbbi fél év alatt is, annyira növekedett, hogy a munkás kezek hiánya minden vidéken még eddigéig nem tapasztalt mérvben érhető.

A mult 1906 ik évben beadott hivatalomhoz Amerikába szóló utlevél elnyerése végett, január 1-től június végeig 1486 kérvény, 1919 egyén részére, — július 1-től december végeig 1797 kérvény 2241 egyén részére, — vagyis összesen 3283 kérvény 4160 egyén részére.

Valóban legtöbb ideje bekövetkezett annak, hogy a kivándorlásról szóló 1903-ik évi IV. t.-cz. intézkedései alapos revízió alá vésessenek és hazai közgazdasági és ipari — időközben változást szenvedett viszonyainknak kellő méltatása mellett módosíttassanak és ezzel kapcsolatosan az utlevél ügyről alkotott ezen évi VI. t.-cz. is valóban alapos átdolgozást nyerjen — különben a kivándorlás bomlasztó következménye végzetessé válhat, minden téren közgazdasági és ipari legvitálisabb érdekeinkre.

Az egyes ügyek tárgyalásánál Somogyvármegye közönségének a nemzeti kormány üdvözlése tárgyában megküldött feliratánál, illetve ennek tárgyalásánál történtek felszólalások. Azonban az eredményt illetőleg a felszól-

mentumokat is a hitrege, mese nivójára kezdték degradálni. Pedig itt semmi szava sem lehet a geológiának, palaeontológiának, vagy más az anyaggal foglalkozó tudománynak, mert a vallásos dolgok alapelvei nem az anyagi, hanem az anyagon túleső, transzcendentális világba tartoznak. Ezért a hitetlenség, csupa következetességből megtagadta minden anyagon túleső valóság létezését.

Igy vetette el a súlykot mind a két tábor és kezdtek az emberek elfogultan, dühösen harcolni a vallás mellett és a vallás ellen. A harczban megbírták töviről-hegyire az újabb fölfedezéseket, megvitatták azok értékét és mindig akadtak egyes elfogulatlan kutatók mindkét táborból, a kik csak a tiszta igazságot keresték pártszempontok nélkül, a kik meghagyták geológiának, a mi geológia és vallásnak vették, a mi theologia.

Legádázabbul tombolt a harcz az ember körül. Az állatok és növények egymástól való származását hajlandók voltak a hitvédők megengedni, de már az ember részére föltétlenül külön teremtési aktust követeltek, — míg a hitetlenek elkapatva azoktól a sikerektől, a melyeket több növény és állatfaj leszármazási skáláján elértek, a leszármazást követelték az összes állat- és növényvilágra s az embert is beietudták az állatvilágba, a kinek lelke tehát nem ered Istentől, mert nincs is olyan Isten, mint a kit a hívők tisztelnek.

Itt azonban a hitetlen tudomány csödbe jutott. — Elfogulatlan nagy tudósok, a kiket a hívők nem számíthatnak a maguk táborába, az utóbbi évtizedek alatt mind sürűbben és határozottabban hangoztatják, hogy a leszármazási elmélet, bármilyen szép is, nem nyert igazolást az öslénytan leletekben és nincs is remény arra, hogy különösen a döntő pontra: az emberre nézve a geológia valaha igazolja a leszármazási elméletet. Így nyilatkozik Virchow, Dubois Rheymond stb., sőt maga Haeckel is elismeri, hogy ha a mai adatok nem elegendők, úgy a jövőben sem tudnak többet felhozni a leszármazási elmélet mellett.

lalók indítványai abban csucsosodtak ki, hogy a vármegye a kormányt és annak tagjait feliratilag üdvözli.

Fontosabb határozatokat hozott a közgyűlés a következő ügyekben:

A Borsod-, Gömör- és Hevesmegyei jegyzői egyletek egri lapintézetének alapító tagjai közé a vármegye belép, s azt segélyezi.

Dr. Novaczek József és dr. Wirtzfeld Béla orvosok s Lantos Jenő állatorvos okleveleit kihirdeti.

Dr. Maurer Arthur rozsnói járási és városi tb. főorvosnak betegségi okokból hosszabb szabadságot engedélyezett, s helyettesítését rendelte el.

Gömörpányit és Bánréve községeknek a magyar keresk. banktól törlesztéses kölcsön felvételét engedélyezi.

A keleméri körjegyzőséghez tartozó községeket szigoruan utasítja, hogy körjegyzői és anyakönyvvezetői iroda és lakásról gondoskodjanak, mert a vármegye tovább nem tűri, hogy ennek hiányában a körjegyző és anyakönyvvezető Putnokban legyen kénytelen lakni.

Mint fontosabb tárgyat kívánjuk végeztetni felemlíteni, hogy a m. kir. belügyminisztérium egy rendeletet adott ki, mely szerint a közigazgatási tisztviselőknek ajándékokat nem szabad elfogadni. Ezen rendeletet a közgyűlés behatóan tárgyalván, s tudomása szerint a vármegyében ilyen esetek nem fordulván elő, különös intézkedés tételének szükségét nem látja.

Miután pedig a garami járásbeli főszolgabíró bejelentette, hogy ő az ottani zord éghajlati viszonyokra tekintettel a Coburg hercegi erdőből kedvezményesen áron kap tűzfát, a mit azonban az uradalom a járási székhely szervezésekor önként ajánlott fel — elfogadhatja-e ezt jövőre? a vármegye közönsége kimondotta, hogy annak idején erre nézve hozzájárulásával egyezség kötöttén, ezt ajándékozás jellegével bíró adománynak nem tekintheti, annál is inkább, mert a Garamon mások is részesülnek ebben az előnyben.

A közgyűlés 27-én, a déli órákban ért véget.

Fehér-kereszt gyűlés.

A gömörmegyei Fehér-kereszt egyesület folyó hó 26-án d. u. tartotta a vármegyei székház kisebbik tanács-termében évi közgyűlését. A közgyűlésen, melyen a tagok a szokott számban jelentek meg, Bornemisza Lászlóné és Hámos László társelnökök elnököltek.

A lélekemelő, magas színvonalon álló közgyűlést szívélyes szavakkal Bornemisza Lászlóné nyitotta meg s azután titkár olvasta fel a legutóbb megtartott választmányi gyűlés jegyzőkönyvét, melyből örömmel értesült a közgyűlés, hogy a folyó évi február hó 2-án tartott jelmezes estély mind erkölcsileg, mind anyagilag fényesen sikerült.

Majd dr. Löcherer Tamás, az egylet igazgató-főorvosa olvasta fel nagy gonddal és alapos tanulmány-nyal készített terjedelmes, mindent felölelő éves jelentését, melyet mindvégig nagy figyelemmel hallgattak s sokaknak könyvet csalt szemébe.

Bejelentette az elnökség, hogy a m. kir. belügyminisztériumtól 3000 korona évi segélyt kapott az egyesület, mely összeget tisztán nyomorék gyermek otthonának fejlesztésére fogja fordítani, s e célból az igazgató-főorvos már annak kibővítését vette tervbe.

A gyermek-otthonban oktató tanítónő részére 700 korona tiszteletdíjat szavazott meg a közgyűlés.

Az egylet vagyoni állása a legörvendetesebb eredményt tünteti fel s az a rövid 12 év alatt igen szép összegre emelkedett, bár az egylet intenciójához képest minden évben szép összeget költ nyomorék gyermekeire.

A közgyűlésen mindvégig meleg érdeklődés uralkodott s azon megjelent vármegyénk főispánja Fáy Gyula is, ki 50 koronával az egylet alapító tagjai köze belépett, s kit a gyűlés alatt Hámos László társelnök üdvözölt. — Ugyancsak Hámos László meleg szavakban mondott köszönetet az egylet elnökségének, választmányának és tisztviselőinek, a sok fáradságért és buzgalomért.

Az éves jelentést, valamint a mult választmányi ülés jegyzőkönyvét, a jelen ülés jegyzőkönyvét és a tagok névsorát a közgyűlés egy évkönyvben határozta el kiadni, s annak szerkesztésével titkárt bízta meg.

Az évkönyv legközelebb nyomtatásban meg is fog jelenni és az minden tagnak meg fog küldetni.

A geológusok pedig csaknem egyhangulag úgy nyilatkoznak, hogy az ösleletekben nincs meg a leszármazás bizonyítéka nemesak az emberre, de az állatokra és növényekre nézve sem, csak bizonyos korlátolt körökben, sőt a botanikusok többsége is elveti a leszármazást, mert az a növényeknél igen jelentékeny nehézségekbe ütközik. Branco, Koken és mások kimutatják, hogy az állatok, mely körei és osztályai között nincsen átmenet.

A darwinizmus szépen kiczirkalmazott elmélete számára a föld mélyéből várt alapos okokat, de hiába: a föld gyomra csak azt mutatta ki, hogy nem lehet mindent egy kaptafára huzni: némely részen az átmeneti skálák egész sorozatát tüntette elő, más részen hiába vágyakoztak hasonlóra, a föld gyomra nem volt hajlandó olyan adatokat szolgáltatni, a milyent kívántak tőle. A geológia nem adhatott elő mást, mint a mit talált a földben s a föld igaz maradt: azt adta a mi benne van, nem a regényes képzelet szüleményeit!

Igy hát a darwinizmus az ő túlságos igényű „lértér való küzdelmével” megbukott; megbuktatta őt elsősorban, kézzelfoghatólag a geológia, a mely bizonyos átmenet nélküli állandóságokat is tüntet föl a teremtés rendjében; korra nézve sem igazolja a leszármazási elmélet sorrendjét, mert a legrégebbi korban is meglehetősen fejlett állati és növényi típusokat mutat föl, úgy hogy nem az alaptípusok egymásból való fejlődését igazolja, hanem inkább azt, hogy több egymás mellett fejlődő alaptípus hozott létre változatokat és módosulásokat; pedig a darwinizmus éppen a geológiára számítva hirdette vakmerően a fajok teljes és véletlenszerű változandóságát, a mi egyértelmű a fajok tagadásával. A leszármazás gondolata más alapon talán megállja majd a helyét.

Ezek előrebocsátása után vegyük sorra a teremtés rendjét, úgy amint azt a tudomány mai állása megfoghatóvá teszi és vizsgáljuk meg, milyen egyezésbe hozható ez a mózesi teremtéstörténet napjaival?

(Folytatása következik.)

Kik a közgyűlésen részt vettek, örömmel győzdhettek meg arról, hogy a nemes női szív melege mily áldásos működést eredményezhet, s a megjelentek előtt örökké emlékezetes lesz e nap.

A rimaszombati hazai iparpártoló egyesület előkészítő gyűlése.

Megmozdult az egész ország. Egyesületek, testületek lázasan, fáradhatatlanul dolgoznak és érdeklődnek. Lázás érdeklődés fogta el a hazafiak, honleányok szívét. Ezer és ezer terv, ezernyi új ötlet merült föl, a melylyel hazai iparunk és kereskedelmünket virágoztathatjuk.

S a magasztos eszme, melyet a fővárosban a lelkes magyar nők vetettek fel, s a mely az ország minden részében oly lelkes visszhangra talált, városunk honfiait és honleányait is sorompóba állította.

Samarjay Jánosné, városunk lelkes honleánya tanácskozássra hívta össze a vezető férfiakat, s e tanácskozásnak lett eredménye: a márczius 26-iki előkészítő gyűlés.

A gyűlésen szép számban jelentek meg, különösen a nők, a mi eléggé bizonyítja a nagy érdeklődést és biztositja a sikert, mert ha a hazai iparpártolás ügyét a nők veszik kezükbe s hangya szorgalommal munkálkodnak a közérdekért, akkor biztos a siker. Képviselet volt a gyűlésen az intelligencia, a kereskedő, iparos osztály s nagyszámukkal zsutolasig megtöltötték a Városháza közgyűlési termét.

Az ülést Kubinyi Aladár törvényszéki elnök nyitotta meg lelkes, buzdító szavaival, s indítványára elnöknek dr. Kovács László városunk agilis polgármesterét, jegyzőnek Bihary István kir. tanfelügyelősi tollnokot választotta meg a gyűlés.

Elnök köszönettel veszi a belé helyezett bizalmat. Előterjeszti a javaslatokat, a melyekkel Rimaszombaton is megalakíthatóknak véli az egyesületet, a mely hivatva lesz a magyar kézi és házi, valamint gyári ipar és kereskedelem fejlesztését előmozdítani. Érdekében áll az egyesületbe belépni minden polgárnak, mert a védőegyesület első sorban tagjait támogatja. Meg van győződve, hogy csatlakozni fog a mozgalomhoz mindenki rang-, osztály-, vallás- és partkülönbség nélkül.

Molnár József ügyvéd népkéreményekkel néz a kezdeményezés elé. Azt hiszi, hogy az elnök által előterjesztettek az alakuló közgyűlésnek lehetnek tárgyai. Ép azért indítványozza, hogy a gyűlés küldjön ki egy előkészítő bizottságot.

Fábray János kir. tanácsos, nyug. főgimn. tanár szintén a legmelegebb rokonszenvvel üdvözi a mozgalmat. Nagy fontosságúnak tartja azonban a hazai kereskedés felvirágoztatásánál, hogy a kereskedők lelkiismeretesek legyenek. Kívánja, hogy a kiküldendő előkészítő bizottság az alapszabályban hangsúlyozza, miszerint elvárja a kereskedőktől, hogy különböztesse meg üzleteikben, mi a hazai és mi a külföldi ár?

Gróssinger Miksa kereskedő indítványozza, hogy a megalakítandó egyesület a központi „Magyar védő egyesület” fiókja legyen.

Czinke István ev. ref. lelkész egyelőre nem helyesli a belépést, Samarjay Jánosné azonban pártolja Gróssinger indítványát azért is, hogy iparunkat felvirágoztassuk, de azért is, hogy a védőegyesület iparunknak piacot teremtsen.

Samarjay János szintén pártolja Gróssinger indítványát.

Miután a központba való belépés kérdését úgy is az alakuló közgyűlés lesz hivatva eldönteni, elnöklő polgármester indítványozza, hogy küldjön ki a közgyűlés egy alapszabályt készítő bizottságot, a mely aztán az alakuló közgyűlésre az alapszabályokat előterjeszthetné.

Az indítványt jelen voltak elfogadják s a bizottságba a Polgármester elnöklelte alatt kiküldik Pogány István, Török József, Molnár József, dr. Veres Samuel és Bihary István jegyzőt.

A gyűlés ezek után nagy lelkesedéssel oszlott szét. Tagsági gyűjtő iverk vannak a Kaszinóban, Polgári körben és a különböző nőegyletek, valamint a r. kath. Olvasó egyesület elnökségeinél.

Lépjön be az egyesületbe minden hazafi és honleány! Csatlakozzunk a mozgalomhoz, hisz hazánkat mindnyájan szeretjük, annak boldogulását, gazdagodását előmozdítani mindnyájan óhajtuk.

Csatlakozzunk azért a mozgalomhoz!

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Lapunk előfizetőinek, olvasóinak és jó barátainak örömteljes, boldog húsvéti ünnepeket kívánunk!

A „GÖMÖR-KISHONT” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Kinevezés. Dr. Harmatzy Dezső honvédelmi miniszteri titkárnak, városunk szülöttének a király a miniszteri osztálytanácsosi címet és jelleget adományozta.

Kérelem! Felkérem azokat az urakat, kik a fémáru gyár részvényeire előjegyzéseket gyűjtöttek, hogy folyó évi április hó 2-ikán d. u. 3 órakor a városháza tanácsstermében megjelenni s a próba előjegyzési iverket magokkal hozni sziveskedjenek. — Rimaszombat, 1907. márczius 28-án. Dr. Kovács László, polgármester.

A „Petőfi-ház” érdekesebb minden jótékony és kulturális eszméért lelkesedő nőegyletünk is akciósba lépett abban a reményben, sőt biztos meggyőződésben, hogy a mi közönségünk szívesen fogja támogatni öt nemes és szép munkájában. Lépten-nyomon tapasztaljuk, hogy a nemeslelkű és tevékeny hölgyeink által felkarolt eszmék megtestesítése mindig sikerül, s ezért számítunk arra is, hogy a Petőfi ház érdekében megindult mozgalom rokonszenves fogadtatásra, s nemzeties, hazafias jellegénél fogva méltó támogatásra talál. Rimaszombat és

Vidéke jótékony nőegylete — élén Samarjay Jánosnéval a lelkes és érdemes elnökével — a Petőfi-ház javára április hó 10-én szerdán este 6 órakor a főgimnázium tornacsarnokában változatos műsorral estélyt rendez, melyen a közönség szórakoztatásáról a rendezőség gondoskodik fog. B-épti díj 1 kor. Felhívjuk közönségünk figyelmét és érdeklődését az estélyre.

Halálozás. Kubinyi Aladár kuriai bíró, kir. törvényszéki elnököt és Kubinyi Ferencz vármegyei tiszti főügyészt mély gyász érte, a mennyiben nagybátyjuk: korbos-kubinyi és deményfalvi Kubinyi Gedeon 87 éves korában folyó hó 29-én Várgedén elhunyt. — A gyászestéről a következő jelentést tettük: „Kubinyi Aladár vejevel: Szabó Lászlóval és unokáival: Szabó Erzsébet és Máriaival; — továbbá Kubinyi Ferencz nejevel: Kubinyi Gizellával és gyermekeikkel: Lászlóval s nejevel: Szelecsky Jolánával, Gyula, Ferencz, Izuka és Andorral a nagyszámu többi rokonok nevében is bánatos szívvel jelentik szeretett nagybátyjuknak felsőkubinyi és deményfalvi Kubinyi Gedeonnak élete 87-ik évében, folyó évi márczius hó 29-én reggeli 6¹/₂ órakor Várgedén történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai az ágost. hitv. ev. egyház szertartásai szerint folyó évi márczius hó 31-én, délután 2¹/₂ órakor fognak Várgedén, a családi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Áldás és béke lengjen hamvai felett!”

A kerületi betegsegélyző-pénztár igazgatósága és felügyelősege folyó hó 25-én Rabély Miklós elnöklésével ülést tartott, melyen a felügyelő-bizottság megalakult s elnökévé Horváth György czépezést választotta.

Márczius 15-ike Nagyrőcén. Lélekemelő, dicséretes és elismerésre méltó hazafiasággal ünnepelte meg a nagyrőcei „Magyar Kaszinó” a márczius 15-ét, melyen az intelligencia színe-java családostul részt vett, bár rendes meghívó nem is lett kibocsátva; sokan jelentek meg s ilyen sikerült összejövetel régen nem volt Nagyrőcén. — A vigalmi bizottság elnöke: Dessewffy Árpád és az alelnök: Ginoszky Lajos szeretettel üdvözlő udvariassággal fogadta az érkező vendégeket, s mindenki egy családias jellegű kedves ünnepélyen érezte magát. Az egyszerű, de kitűnő vacsora közben, jó bor mellett egymást érték a szép toasztok, hazafias lelkesítő beszédek, melyekből nem hiányoztak a vidámságot, tapstot és éljeneket keltő kedves élecek sem. — A vacsora 11 óráig tartott, s mintegy 70—80 tagból álló társaság vett azon részt. A kitűnő mulatság táncszal nyert befejezést. Táncszünetek alatt a hölgyek is kitétek magukért, többen kedves és talpraesett köszöntőket mondtak, s annyira felvillanyozták a társaságot, hogy csak reggeli 4 óra felé a Hymnusz és a Szózat eléneklése után oszlott szét a kedélyes ünneplő társaság.

Kossuth-szobor. Rozsnyó r. t. városban folyó évi május hó 20-án fogják nagy hazánkfia Kossuth Lajos szobrát leleplezni. A szobor bizottság megleghangu meghívást intézett a vármegye közönségéhez. Mint értesülünk, a vármegyéből igen sokan készülnek e lélekemelő ünnepélyre. A küldöttségileg résztvevőket Bornemisza László alispán fogja vezetni.

Hir Putnokról. A putnoki ref. egyház Járdánházy Dénes főgondnok védnöksége alatt 1907. április hó 7-én a „Farkas Gyula harang” alapítókéjének gyarapítására műkedvelő előadással egybekötött táncmulatságot rendez. Az előkészületek nagyban folynak s az érdeklődés rendkívül nagy az előadás iránt. A czímszerepet Tikász Málka k. a. és Szabó László helybeli s-lelkész adják. A rendezésben Szűcs Lajos tanító működik fáradhatatlanul közre. A nagynevű b. e. egyháztagnak nevét egy harang létesítésével akarja összekötni az egyház, melyre az érdeklődőket szívesen látja a rendezőség.

Szülésznek vizsgálja. A vármegyei közkórházzal kapcsolatos alsófoku kerületi hábaiskola tót anyanyelvű két hónapos kurzusa f. hó 27-ikén nyert befejezést, s a vizsgán az előadó dr. Löcherer Tamás igazgató főorvoson kívül dr. Mikó Gyula lipótmegyei, dr. Kostyalik Ferencz zólyommegyei és dr. Meskó Miklós gömör-vármegyei tiszti főorvosok vettek részt. A tanfolyamon 11 lipóti, 1 zólyomi és 2 gömörmegyei növendék vett részt, kik a községükben való működésre feljogosító oklevelet megkapták s halás szívvel köszönték meg az igazgató főorvosnak a fáradhatlan buzgalommal végzett oktatást. Most hat hónapig nem lesz kurzus s október 1-én veszi kezdetét a legközelebbi tanfolyam.

Közgyűlés. A gömörmegyei kereskedelmi és közgazdasági bank részvénytársaság folyó hó 27-én tartott közgyűlésén a felügyelőbizottsági tagságról lemondott Reinitz Zsigmondot igazgatósági taggá választották. A felügyelőbizottságba a leköszönt dr. Lusztig Sándor helyébe dr. Seidner Mór ügyvédet választották.

Vendéglők és korcsmák ellen. A mennyiben ezzel a címmel és kérdéssel összefüggőleg a kávéházakról is szó van, azt sem vesszük ki. A mult években vendéglőkben, korcsmákban és kávéházakban igen lábra kapott a szeparálás, vagyis külön helyiségben való mulatás. Ha ennek okát keressük, megtaláljuk a városi szabályrendelet azon intézkedésében, mely megengedi a pinczérnői kiszolgálást. Valóságot írunk akkor, midőn azt állítjuk, hogy ezen szerencsétlen teremtéseknek, — kik a pinczér-ügynököknek és a fenti cím alá foglalt tulajdonosoknak és bérlőknek vannak kiszolgáltatva — egyik legjobb állomáshelyök a vidéki városok között Rimaszombaton. Bizonyításul egy statisztikai számot iktatunk ide, mely szerint nem régen is volt olyan idő, midőn városunkban 37 ilyen leány volt. Hogy be volt-e jelentve a városnál, azt nem tudjuk, de hogy ennyi volt, egyik panaszos nyilatkozata alapján arról meggyőződünk. Számítalanszor panaszkodtak nálunk és interpelláltak, miért nem írunk erről az állapotokról és miért nem emelünk ez ellen szót. Nem tettük, mert az a rendőrségre tartozik. Most azonban már ezen állapot odáig fajult, hogy ezen teremtések azért lesznek felfogadva, hogy a vendégeket a szeparálba csalják és ottan drága pezsgőt vagy cognakot itassanak velük. Hát ebbe sincsen beleszólásunk, „mert aki ugrik bolond az”. Azonban több rendbeli panasza folytán az ellen fel kell szállalnunk, hogy a fenti cím alá foglalt üzletek egyenlémelyikében a szeparálás mást mint drága pezsgőt és kávéházi italokat ki nem szolgáltatnak, s midőn az ember a pinczért kérdi, egyszerűen azt feleli: „az üzlet így van bevezetve.” Törvényeket és rendeleteket kutattunk előbb, s addig nem szólal-

tunk fel, ha vajjon meg van-e ez engedve. Tovább mentünk megkérdeztük a „Magyar Közigazgatás” általános szaktekintélynek elfogadott szerkesztőségét, s kezünk között levő válaszában ezen állapotokat, mint törvényelleneseket igen elítéli, és annak rendezését a rendőség hatáskörébe utalja. Ezzel egyidejűleg nyilvánosságra hoztuk azt is, hogy több helyen a pinczerek dupla krétával irnak, s a vendég, hogy a scandalumtól megóvja magát, inkább fizet. Ez az oka, hogy nálunk épen a vendéglők korcsmárosok és kávéások kárára az állapotok az utóbbi években igen megváltoztak. — Hát kérdjük, nem jobb lenne a tulajdonosoknak a mindennapi vendég, mint egyszer egy, kit aztán a fizető pinczér megkoppaszt? — Nem régen olvastuk a rozsnyói lapokban, hogy Rozsnyón hasonló állapotok voltak, azonban Rozsnyó r. t. város kapitánya hirtelen rendet csinált. — Ajánljuk mi is ezt rendőrkapitányunk becses figyelmébe azzal, hogy jogai a Belügyi Közlöny 1896. évfolyamának 150. oldalán, biztosítva vannak.

Öngyilkosság. Bukó Bálint pelszúci legényt tyuklopáson tetten érték s mivel gyanu volt arra, hogy már több lopott tyukot ettek meg anyjával özv. Bukó Mihálynéval, a csendőrök özv. Bukó Mihálynét kikérdezendők annak lakására mentek, nagy meglepetésükre azonban Bukó Mihálynét már felakasztva, holtan találták meg lakásán. S. V.

Felhívás Gömörvármegye nemes családaihoz. Egy nagyobb szerű munka lát néhány hó mulva napvilágot, amelyben Forgón Mihály megyénk összes nemes családainak történetét fogja tárgyalni. Kívánatos és közös érdek, hogy ebben a munkában a nemes családok multjára vonatkozó minden fontosabb adat napfényre kerüljön. Felhívjuk azért mindazon gömöri nemes családok tagjainak figyelmét, kiknek birtokában még új adatok, vagy oly oklevelek lennének (nemes levelek, megyei bizonyosságlevelek, leszármazási táblák, vagy bármilyen régi okiratok), melyek még az ismeretlenség homályában lappanganak; hogy a munka szerzőjét arról értesítsék, ki ezen adatokat is készségesen felhasználja munkájában. E tárgyra vonatkozó mindennemű értesítések és adatok Forgón Mihály címére Gömörmihályfalva (u. p. Füge) küldhetők. (B-tt.)

Itt vannak a szalonkák. Nagy öröme van vadászainknak, mert a szalonkák végre sok várakozás után megérkeztek. Folyó hó 27-én volt az első nap, midőn vadászaink az első huzást észlelték és meglehetősen eredménynyel, mert több hosszú csőrűt láttak. A szerencse ez alkalommal Ragályi István m. kir. pénzügyi számvizsgálónak kedvezett, ki az első szalonkát terítékre hozta. Vadásztársulatunknak ebből az alkalomból közöljük abbeli helyes és üdvös intézkedését, hogy figyelemmel arra, miszerint a nagy tél következtében sok fácán elpusztult, vadászaink kíméljék a dusai út mellett levő fácános területet s oda ne járjanak huzásra. Ez azonban elégséges, hogy a társulati tagok lettek erre felhívva, mert régi gyakorlat szerint nálunk a szalonkázás bárki által és bárhol még idegen területen is szabadon üzetett, tehát erről a nem társulati tagok aligha vesznek tudomást és ha vesznek is, ezen felhívás figyelmen kívül hagyásával kijárnak huzásra. Ily körülmény között üdvös lenne, ha szigoruan kitiltanák az idegen puszkásokat a társulat területéről és kit rajta csipnek azt feljelentenek.

Színészet. Mezey Kálmán, a városunkban jól ismert jeles színigazgató most ujonnan szervezett nagy társulattal bevonult városunkba, s 31-én — ma este — megkezdte előadásának sorozatát a „Három Rózsa” nagytermében a „Gül baba” előadásával. A kibocsátott színházi jelentés így szól: „Van szerencsém Rimaszombati és vidéke nagyérdemű közönségét tisztelettel értesíteni, hogy elsőrendű erőkből szervezett népszínmű, dráma, vígjáték, opera és operett szintársulattal 1907. évi márczius hó 31-én a „Három Rózsa” nagytermében „Gül baba” nagyszerű operett újdonsággal megkezdem. A társulatomból névsora: Múszkai személyzet: Mezey Kálmán igazgató, főrendező, Fekete Adolf karnagy, Kocz Mihály ügyelő, Kecskeméti Miklós sugó, Öttömösi Irén pénztárosnő, Nagy József ruhatáros, Tóth Imre díszmester (2 segéddel), Bácsy Miklós szertáros (2 segéddel), Nickl András szereposztó, szolga. Előadó személyzet: Nők: Lévy Margit operette és népszínmű primadonna, Fenyvesi Olga szubrett énekesnő, Kuthy Janka coloratur énekesnő, Komlós Ilona hősőnő, Mezeyné Erzsébtársalgási, Fűredi Ferike naiva, F. Papp Erzsébet anya, komika, Rajz Irénke szóló táncosnő, 6 kardalosnő és segédszínesnő. Férfiak: Mezey Kálmán jellemkomikus, Margittay Gyula hőszerelemes, Szilágyi Aladár komikus, buffó, Szalma Sándor bariton, Várady Ede tenor, Kertész Sándor síheder, énekes bonvivánt, Erdődy Károly apa és jellem, Kocz Mihály apa, 6 kardalos és segédszínes. Bérletben kötelezőleg színre kerülő újdonságok: Gül Baba, Koldus gróf, Vig özvegy, Rab Mátyás, Rákóczy, Don Cézár, Szép Ilonka, Sogun, Gyöngyvetel, Mádi zsidó, Diákütdér, Tolvaj, Dériné ifjasszony, Tanczos regiment, Láthatatlan kezek, Papa leánya. Bérletárak 20 előadásra támlásszék 32 korona, korszék 28 korona. A bérlet eszközlésevel és a bérletpénzek M. Margittay Gyula titkárom van megbizva. Szelvénybérlet nem adatik. Bérlet az első két bemutató előadás után veszi kezdetét. Kiváló tisztelettel: Mezey Kálmán, a besztarcebányai színkerület igazgatója.” Reméljük, hogy közönségünk a jól szervezett társulatot megfelelő támogatásban fogja részesíteni.

Nagy lavinaomlás a sztraczenai völgyben. Dobsináról írják lapunknak: A vadregényes, világhírű jégbarlangjáról ismeretes sztraczenai völgyben, ahol most a nagy hó miatt teljesen szünetel a közlekedés, mult héten nagy lavinaomlás volt, a völgynek abban a részében, ahol a nevezetes sziklakapun átvonul az országút a Coburg hercegi vasgyár felé, a mintegy 250 méter magas Petz sziklás hegy gerinczéről óriási hótömeg omlott alá a völgybe és teljesen elzárta a Gölnicz folyását. Husz-harminez méter vastagságu, negyvenötven méter széles és mintegy 10000 métermázsza súlyu lava volt ez, melynek nagy része jéggé összefagyott hótömegekből állott. Óriási robajjal zuhant alá a meredek sziklahegyőről és zárta el nagy tömegével az itt összeszűkülő völgyet. Szerencse, hogy az omlás nappal történt, s a gyár vezetősége Loványi Hugó igazgatóval az élen azonnal intézkedhetett, hogy a folyásában teljesen megakadályozott és elzárt Gölnicz folyó a gyár- és munkástelepet teljesen el ne önthesse. Így is óriási erőfeszítéssel tudták

csak a nagy és szilárdan ellentálló hőtmeget dinamit-robbantásokkal annyira eltávolítani, hogy a víznek mindenképp utat nyissanak. Másfél napi szakadatlan munka után, amelyben a hercegi bányából sodronyvaspályán a telepre érkezett 60 bányász is derekasan kivette a részét, a gyári munkásoknak pedig egész nagy serege foglalatkodott, sikerült a gyár- és munkástelepet a vizáradásától megmenteni. A világtól most teljesen elzárt völgyet különben csak a sodrony vaspályával lehet megközelíteni. Ez közvetíti most a postát is Dobsina és Sztraczena között. Itt a tavasz még nagyon messze van. Kemény és zord hideg, három-négy méteres hó, amelyhez még most is naponként újabb és újabb réteg esik.

Szülő és borkészítési tanfolyam tanítók részére. A földművelésügyi m. kir. miniszter 13793—1907. számú rendeletével az évenként rendezni szokott szülő és borkészítési tanfolyamot a folyó évben megismétli. — Tanfolyamok a folyó évben hat helyen u. m. a bihar-diószegi, egri, tapolcai, tarcsai, ménesi és nagyenyedi vinczellériskoláknál fognak tartatni. Az egész tanfolyam négy hétre terjed és két részletben tartatik meg és pedig a tanfolyam első része tavasszal április hó 29-től május hó 12-ig, a második része ősszel a tarcsai vinczellér iskolánál október hó 14-től 27-ig, a többi helyeken pedig október hó 10-től 23-ig. A tanfolyamon mind a két időszakban, tehát az egész négy héten át ugyanazon tanítók vesznek részt. A tanfolyamokra felvett néptanítók utiköltségeik s a lakás és ételmezei költségeik fedezésére az egész négy heti tanfolyam tartamára egyenként 120 kor. azaz százharminc korona általánynak kapnak, mely összegnek fele a tavaszi, másik fele pedig az őszi tanfolyam első napján szabályszerű nyugtáknak, a tanfolyam vezetője által fog kifizettetni. A tanfolyamra felvett néptanítók úgy az elméleti oktatásban, mint a gyakorlati munkákban pontosan és szorgalmasan részt venni tartoznak. Azok a néptanítók, a kik ezeken a tanfolyamokon részt venni óhajtanak, egy koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket (a melyben életkoruk, nyelvismeretük, tényleges alkalmaztatásuk, a szülő és borkészítési terén esetleg eddig történt munkáiduk is feltüntetendő s ezen körülmény közvetlen iskolai hatóságuk által is igazolandó) legkésőbb folyó évi április hó 5-éig, az illetékes kir. tanfelügyelő útján, ahhoz a szőlészeti és borkészítési felügyelőséghez (illetőleg vinczellériskola igazgatóságához) nyújtják be, a kiknek kerületében működnek.

Nyilvános köszönet és nyugtázás. A sajtóműri Mátyás kir. szoborra a múlt héten adakoztak: Kiss Károly runyai ev. ref. lelkes gyűjtése: Pongó József és Pongó Sándor ref. tanító 1—1 kor., Soldos Gyula 2 kor., egyházhívek 5 kor. 30 fill., összesen 9 kor. 30 fillér. — Kapus János máv. tisztviselő gyűjtése Tornalján: Kapus János 5 kor., Rózenberg József, Fischer Miksa és Reichmann József 1—1 kor., Blau Emil 2 kor., összesen 10 kor. — Csaplovics György állomásfőnök gyűjtése Tornalján: Csaplovics György és Schvarecz Elek 2—2 kor., Reichmann József, Lefkovicz Ferencz, Schvarecz Malvin 1—1 kor., Érs Imre 60 fill., összesen 7 kor., 60 fill. — Glózer László Rimabrézről 3 kor. Garay Ilonka ág. ev. tanítónő Számporról (Zólyom-m) tanulók gyűjtése 3 kor. 26 fill. Rimaszombat város tanácsa 10 kor. Miskolcra a r. kath. gimn. ifjusága 10 kor. — Garamkohórol (Pohorella): Schröder Gyula és neje 2—2 kor., Schröder Laura, Etta, Rezső, Adrienne, Gyula és László 1—1 kor., összesen 10 kor. — Id. Földföldy Ottmár vályi körjegyző gyűjtése: Gömörmihályfalva, Alsóvály, Alsókálósa, Felsőkálósa, Kisgergelyfalva és Felsővály községek, id. Földföldy Ottmár, Heilum A. és Réthy Andor 1—1 kor., id. Mikó József 30 fill., ifj. Mikó László, Kálmánczy Péter, Lőkös Károly, özv. Lőkös Jánosné és Mikó Mihály 20—20 fill., összesen 10 kor. 30 fillér. — Czinyérvy Barna ev. ref. lelkes gyűjtése: Alsókálósa ev. ref. egyház 50 fill., lelkesze 50 fill., özv. H. D. 1 kor., Szvetics és N N 20—20 fillér, N N 40 fill., összesen 2 kor. 58 fill. — Gesztetzi ág. ev. iskola gyűjtése 2 kor. 22 fill. Hrvol Dániel tanító 1 kor. Gömörfügei r. kath. iskola gyűjtése 1 kor. 40 fill. Kassahámról: báró Jakobs Ottokár 10 kor., Pultner Béla 2 kor., Kassáról: Soltész és Cselényiné 2—2 kor., Hanvay Zoltán 20 kor. Jolsváról: Poltz József ág. ev. tanító gyűjtése iskolájában 6 kor. 26 fillér. Miglész-pataki ág. ev. iskola gyűjtése 1 kor. 66 fill. Valach András tanító 40 fill., egyházhívek néhányan 72 fillér, összesen 2 kor. 78 fill. — Mikóházi ev. ref. iskola tanulói 1 kor. 60 fill. Koléner Antalné 1 kor. — Mind-ezen szives adományokért e helyen forró és hálás köszönetet mondok a szobor bizottság nevében.

Id. Bogár Lajos, szob. biz. pénzt.

Kiadó vendéglő!

Csiz fűrdőben a 33 szobás **Milán-nyaralóban** a vendéglő május 1 től kiadó. — Értekezhetni lehet ugyanott. 2—4

A gyermeknap alkalmával.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a **gyermeknapon (április 2. és 3-án)** minden bevásárló önmaga vonhatja le a bevásárolt összeg 2%-át az Orsz. Gyermekvédő Liga javára. A jótékony adomány az illető bevásárló saját neve alatt fog szerepelni.

Tisztelettel **KOHN ADOLF,**

fűszer- és csemege-kereskedő (Erzsébet-tér 16.)

Eladó harisnya-kötőgép.

Egy jókarban levő 9-es számú **harisnya-kötőgép** tanítással **Várgedén Faragó Imre** czipésznel jutányos áron eladó. 2—3

Ajánlkozás.

Alólirott tisztelettel hozom a n. é. közönségnek tudomására, miszerint a

kőműves ipar

önálló gyakorlására a jogot megszerztem, melynek alapján ajánlkozom házak javítására, átalakítására, festésére, továbbá betonozást és egyéb a kőműves ipar keretébe tartozó munkának pontos, kifogástalan és gyors elkészítésére a legmérsékeltebb árak mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1907. márczius 20.

Czakó István,

kőműves iparos,

Lakás: Losonezi-utca 61. sz. a.

Állások betöltése.

A **várgedei** ujonnan átalakított gőz- és gyógyfürdőnél az 1907. évi fűrdődény alkalmára a következő állások lesznek betöltendők:

1. **Fürdőorvos**, 100 kor. havi fizetés és lakás.
2. Vizsgázott **kazánfűtő**, lehetőleg gyermektelen, aki a vízvezeték és villanycsengők javítását is érti. 70 kor. havi fizetés és lakás.
3. **Vendéglős**, magyar konyha vezetésére, a kivánt helyiségek rendelkezésére adatnak lakással.
4. **Borbély**. Üzleti helyiség rendelkezésre.
5. **Fürdőszasszony** a fürdők elkészítéséhez, a magyar nyelv tudása szükséges. — masszírozó előnyben részesül, — fizetés havi 20 korona, a szokásos ajándék a fűrdőző vendégektől és lakás.

Ajánlatok **Kohn Albert** fakereskedő fűrdőtulajdonos czimére **Rimaszombat** küldendő.

Értesítés.

A **putnoki hitelbank részvénytársaság** a t. közönség tudomására hozza, hogy a pénztárában elhelyezett állandó jellegű betétek után

5, azaz öt százalék kamatot,

a változó betéteknél pedig

4¹/₂, azaz négy és fél százalék kamatot fizet.

A betét kamatadót az intézet mindenkor a sajátjából fizeti.

7—*

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

411. sz. — **Imola** községre nézve az 1892. évi XXIX. t. cz. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvbe bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t. cz. 15. és 17. §§-ai alapján ide értve a §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-ában és az 1891: XVI. t. cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889: XXXVIII. t. cz. 7. §-a és az 1891: XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis az **1907. évi augusztus hó 25-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886: XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ának eseteiben ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1907. évi aug. hó 25-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogikat bármily irányban sértve vélik, ideértve azokat is, a kik a tulajdonjogarányának az 1889: XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1907. évi augusztus hó 25-ik napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogának sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmid egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyenek pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. Járásbíróság mint telekkönyvi hatóság Tornaalján, 1907. évi február hó 14-én.

2—3

Basilides, kir. aljárásbíró.

Kiadó lakás és boltok.

Az **Andrási-ut** és **Tompa-tér** sarkán első számú házban egy csinos, egészséges **lakás három szobával** és mellék helyiségekkel **május hó 1-től**, ugyanott **két bolt**, a mely **fűszer- és tőzsdének igen alkalmas**, azonnal bérbeadó, de esetleg az egész ház is örökáron eladó, — úgy-szinte **Kossuth-utca 41. számú ház** szép udvarral és rendezett kerttel szintén azonnal eladó. Ertekezni lehet **Andrási fényképészszel.** 10—*

Hirdetmény.

A **Rimaszombat és Vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet** a folyó év márczius hó 17-ének d. u. 2 órájára összehívott közgyűlését a tagok csekély száma miatt meg nem tarthatván, az alapszabályok 25. §-a értelmében **folyó évi április hó 14-én** d. u. 3 órakor a vármegyeház volt pénztár helyiségében

új rendes évi közgyűlést

tart, mely az ugyanazon §-a értelmében a megjelent szövetkezeti tagok számára való tekintet nélkül jogérvényesen hozandó határozatokat és a melyre a szövetkezet tagjai s a Hangya tek. igazgatósága ezennel meghívotnak.

Tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság meg a felügyelő-bizottságnak az 1906. üzletévre vonatkozó jelentése.
 2. Az 1906. évi mérleg bemutatása s ennek kapcsán az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
 3. Inlézkedés az iránt, hogy az 1774 korona 73 fillér évi nyereség hova fordíttassék.
 4. Az igazgatóság köréből kilépő tagok helyeinek választás útján való betöltése s a felügyelő-bizottság megalakítása.
 5. Az alapszabályok 25. §-a első bekezdésének megváltoztatására vonatkozó határozathozatal.
 6. Egyéb netán beterjesztendő indítványok.
- Az 1906. évi mérleg az üzletben bármikor megtekinthető.

Kelt Rimaszombat, 1907. év márczius hó 25-én.

Az igazgatóság.

Valódi juh turó kapható:

Sturman Pál czégnél

Murány-Hosszurét u. p. Murányalja.

Finom valódi juh turó 100 klg.-ként 112 kor.

Pontos és gyors kiszolgálás

kis és nagy mennyiségben!

3—10

Hirdetmény.

676. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Nagy József** vegrehajthatónak, **Pósa Lajosné szül. Pósa Maria és társai** vegrehajthatást szenvedő elleni 82 kor. 84 fillér s járulékal iranti árverési ügyében a vegrehajthatási árverést az 1881. évi 60. t. cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő, Nemesradnót községben fekvő s a nemesradnóti 235. számú telekjegyzőkönyvben Pósa Lajosné szül. Pósa Maria és Sebők Istvánné sz. Pósa Borbála nevében 314,413, 541. hrzi szám alatt foglalt kert és ház helyre 104 korona;

a nemesradnóti 386. számú telekjegyzőkönyvben 548. hrzi szám alatt foglalt Pósa Péterné (biró) szül. Lukács Borbála nevében irt 33. számú ház és gazdaság épületekre 25 korona;

a nemesradnóti 394. számú telekjegyzőkönyvben 2494. hrzi szám alatt foglalt Pósa Lajosné szül. Pósa Maria, Bodon Ban Gyuláné szül. Pósa Klára, Bodon Zoltánné szül. Bodon Erzsébet, Pósa Dezsóné szül. Bodon Rachel és kiskoru Bodon Dénes nevében irt szántóra 176 korona;

a nemesradnóti 473. számú telekjegyzőkönyvben 879, 947, 1041/4, 1071, 1315/4, 1316, 2044, 2169, 2170, 2700. hrzi szám alatt foglalt ingatlanoknak B. 1 alatt Pósa Lajosné szül. Pósa Maria nevében irt felére 234 korona;

a nemesradnóti 475. számú telekjegyzőkönyvben 1877. hrzi szám alatt foglalt Pósa Lajosné szül. Pósa Maria és Pósa Pál nevében irt szántóra 142 korona; és a nemesradnóti 538. számú telekjegyzőkönyvben 1590, 1732. hrzi szám alatt foglalt szántóra és az ahhoz tartozó legelő illetőségre, mely Pósa Lajosné szül. Pósa Maria, Czikó Bálint és neje szül. Lukács Klára nevében vezetettik, 84 korona kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1907. évi április hó 25-ik napjának** délelőtti 10 óráját Nemesradnót községbe, a községi bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 10 korona 40 fillért, 2 korona 50 fillért, 17 korona 60 fillért, 26 korona 40 fillért, 14 korona 20 fillért és 8 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében bánatpénzenek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, 1907. évi február hó 7-én.

Dr Musotter, kir. tvszéki bíró.